

MVŠO

MORAVSKÁ VYSOKÁ ŠKOLA OLMOUC

ZÁVAZKY

Závazek - obligace

- právo majetkové a relativní
- § 1721-> ze závazku má **věřitel** vůči dlužníku právo na určité plnění jako na **pohledávku** a **dlužník** má povinnost toto právo splněním **dluhu** uspokojit
- **DLUH** = to, co má být plněno
  - > **DLUŽNÍK** = ten, kdo plní
- **POHLEDÁVKA** = právo na plnění
  - > **VĚŘITEL** = ten, komu má být plněno

Závazek - obligace

- plnění, které je předmětem závazku, musí být majetkové povahy a odpovídat zájmu věřitele, i když tento zájem není jen majetkový (§ 1722)
  - > dluh musí být majetkové povahy
- **právní důvody vzniku závazku:**
závazek vzniká ze smlouvy, z protiprávního činu, nebo z jiné právní skutečnosti, která je k tomu podle právního řádu způsobilá (§ 1723/1)

Smlouva (1724 a násl.)

- smlouvou projevují strany vůli **zřít mezi sebou závazek** a řídit se obsahem smlouvy (§ 1724/1)
- ust. o smlouvách se použijí **přiměřeně** i na projev vůle, kterým se jedna osoba obrací na osoby jiné, ledaže to vylučuje povaha projevu vůle nebo zákon (např. výpověď, odstoupení od smlouvy, veřejný příslib atd.)
- **smlouva je uzavřena, jakmile si strany ujednaly její obsah** (= shodná vůle smluvních stran)
  - v mezích právního řádu je stranám ponecháno na vůli svobodně si smlouvu ujednat a určit její obsah (§ 1725) -> **zásada autonomie vůle** (je limitována -> kogentní ust., dobré mravy, veřejný pořádek, záležitosti osobního stavu a práva na ochranu osobnosti)
- **smlouva je uzavřena okamžikem, kdy přijetí nabídky nabývá účinnosti** (§ 1745)

Smlouva (1724 a násl.)

- každý může vést jednání o smlouvě **svobodně** a neodpovídá za to, že ji neuzavře, ledaže jednání o smlouvě zahájí nebo v takovém jednání pokračuje, aniž má úmysl smlouvu uzavřít (§ 1728/1)
- při jednání o uzavření smlouvy si smluvní strany vzájemně **sdělí všechny skutkové a právní okolnosti, o nichž ví nebo vědět musí**, tak, aby se každá ze stran mohla přesvědčit o možnosti uzavřít platnou smlouvu a aby byl každé ze stran zřejmý její zájem smlouvu uzavřít (§ 1728/2)

Smlouva (1724 a násl.)

- dospějí-li strany při jednání o smlouvě tak daleko, že se uzavření smlouvy jeví jako vysoce pravděpodobné, **jedná nepoctivě** ta strana, která **přes důvodné očekávání** druhé strany v uzavření smlouvy jednání o uzavření smlouvy ukončí, **aniž pro to má spravedlivý důvod** (§ 1729/1)
- strana, která jedná nepoctivě, nahradí druhé straně škodu, nanejvýš však v tom rozsahu, který odpovídá ztrátě z neuzavřené smlouvy v obdobných případech

Uzavírání smlouvy (1731 a násl.)

- z návrhu na uzavření smlouvy („**nabídka**“, **oferta**) musí být zřejmé, že ten, kdo jej činí, má úmysl uzavřít určitou smlouvu s osobou, vůči níž nabídku činí (§ 1731)
- má se za to, že návrh dodat zboží nebo poskytnout službu za určenou cenu učiněný při podnikatelské činnosti reklamou, v katalogu nebo vystavením zboží **je nabídkou s výhradou** vyčerpání zásob nebo ztráty schopnosti podnikatele plnit (§ 1732/2)

Uzavírání smlouvy (1731 a násl.)

- nabídka učiněná ústně musí být přijata **bezodkladně**, ledaže něco jiného plyne z jejího obsahu nebo z okolností, za nichž se stala
  - to platí i tehdy, byla-li **přítomné osobě** předložena nabídka učiněná v písemné formě
- nabídka učiněná v písemné formě vůči **nepřítomné osobě** musí být přijata **ve lhůtě** uvedené v nabídce
  - není-li lhůta uvedena, lze nabídku přijmout **v době přiměřené povaze** navrhované smlouvy **a rychlosti prostředků**, jež navrhovatel použil pro zaslání nabídky

Neodvolatelná nabídka (1736)

- nabídka je neodvolatelná
  - je-li to v ní výslovně vyjádřeno anebo
  - dohodnou-li se tak strany
  - plyne-li to z jednání stran o uzavření smlouvy, z jejich předchozího obchodního styku, anebo ze zvyklostí

Zrušení a odvolání nabídky

ZRUŠENÍ NABÍDKY (§ 1737)

- i když je nabídka neodvolatelná, lze ji zrušit, pokud zrušovací projev dojde druhé straně **před doručením** nabídky nebo alespoň **současně s ním**

ODVOLÁNÍ NABÍDKY (§ 1738)

- i když je nabídka odvolatelná, nelze ji odvolat ve lhůtě určené pro její přijetí, ledaže se to v nabídce vyhradí
- odvolatelnou nabídku lze odvolat, jen pokud odvolání dojde druhé straně dříve, než ta odeslala přijetí nabídky
- nabídku nelze odvolat, pokud je v ní vyjádřena neodvolatelnost

Přijetí nabídky (1740 a násl.)

- osoba, které je nabídka určena, nabídku přijme, projeví-li s ní včas vůči navrhovateli souhlas
- **mlčení nebo nečinnost samy o sobě přijetím nejsou**
- projev vůle, který obsahuje **dodatky, výhrady, omezení nebo jiné změny**, je odmítnutím nabídky a považuje se za novou nabídku
- přijetím nabídky je však odpověď, která vymezuje obsah navržené smlouvy jinými slovy
- odpověď **s dodatkem nebo odchylkou**, která **podstatně nemění podmínky nabídky**, je přijetím nabídky, pokud navrhovatel bez zbytečného odkladu takové přijetí neodmítne

Přijetí nabídky (1740 a násl.)

- při nabídce určené **více osobám** je smlouva uzavřena, přijmou-li nabídku všechny tyto osoby, pokud z jejího obsahu vyplývá úmysl navrhovatele, aby se stranou smlouvy staly všechny osoby, jimž je nabídka určena, anebo lze-li takový úmysl rozumně předpokládat z okolností, za nichž byla nabídka učiněna (§ 1741)
  - totéž obdobně platí, je-li zřejmý úmysl navrhovatele, aby se stranou smlouvy stal určitý počet těchto osob

Pozdní přijetí nabídky (1743)

- přijetí nabídky lze zrušit, dojde-li zrušení navrhovateli nejpozději s přijetím (§ 1742)
- pozdní přijetí nabídky má účinky včasného přijetí, pokud navrhovatel bez zbytečného odkladu **alespoň ústně vyrozumí** osobu, které nabídku učinil, že přijetí považuje za včasné, nebo **se začne chovat** ve shodě s nabídkou
- plyne-li z písemnosti, která vyjadřuje přijetí nabídky, že byla odeslána za takových okolností, že by došla navrhovateli včas, kdyby její přeprava probíhala obvyklým způsobem, má pozdní přijetí účinky včasného přijetí, ledaže navrhovatel bez odkladu **vyrozumí alespoň ústně** osobu, které byla nabídka určena, že považuje nabídku za zaniklou

Faktická akceptace (1744)

- s přihlédnutím k obsahu nabídky nebo k praxi, kterou strany mezi sebou zavedly, nebo je-li to obvyklé, může osoba, které je nabídka určena, nabídku přijmout tak, že se podle ní zachová, zejména poskytne-li nebo přijme-li plnění
- přijetí nabídky je účinné v okamžiku, kdy k jednání došlo, došlo-li k němu včas

Obsah smlouvy (1746 a násl.)

- zákonná ustanovení upravující jednotlivé typy smluv se použijí na smlouvy, jejichž obsah zahrnuje **podstatné náležitosti** smlouvy stanovené v základním ustanovení pro každou z těchto smluv

Obsah smlouvy (1746 a násl.)

Smlouva se skládá z jednotlivých složek:

- a) **podstatné** složky (*essentialia negotii*),
- b) **obvyklé-pravidelné** složky (*naturalita negotii*)
- c) **nahodilé** složky (*accidentalia negotii*)

Ad a) složky, které danou smlouvu (právní jednání) charakterizují a odlišují od jiných smluv – např. kupní smlouva - předmět + cena

nájemní smlouvy – specifikace předmětu nájmu + nájemné

Obsah smlouvy (1746 a násl.)

Ad b) složky, které se sice ve smlouvě pravidelně vyskytují, ale nejsou pro její platnost nezbytné
-> nedohodnou-li si strany tyto složky, použijí se dispozitivní ustanovení v zákoně (např. smluvní ujednání o době a místě plnění, jakost dodávaného plnění)

Ad c) ve smlouvě se zpravidla nevyskytují, neupravuje je podpůrně ani zákon (způsob dopravy, balení)

Obsah smlouvy (1746 a násl.)

- strany mohou uzavřít i takovou smlouvu, která není zvláště jako typ smlouvy upravena -> nepojmenované (*inominátní*) smlouvy (např. leasingová smlouva, smlouva o spolupráci)

Obsah závazků (1789 a násl.)

- ze závazku je dlužník povinen něco **dát = dare**, něco **konat = facere**, něčeho **se zdržet = omittere** nebo něco **strpět = pati** a věřitel je oprávněn to od něho požadovat
- závazek nelze změnit bez ujednání věřitele a dlužníka, ledaže zákon stanoví jinak (§ 1790)
- vzniku a trvání závazku nebrání, není-li vyjádřen důvod, na jehož základě má dlužník povinnost plnit; věřitel je však povinen prokázat důvod závazku (§ 1791/1)

Obchodní podmínky (1751 a násl.)

- část obsahu smlouvy lze určit odkazem na **obchodní podmínky**, které navrhovatel **připojí** k nabídce nebo které jsou stranám **známy** (§ 1751/1)
  - odchylná ujednání ve smlouvě mají před zněním obchodních podmínek přednost
- při uzavření smlouvy **mezi podnikateli** lze část obsahu smlouvy určit i pouhým odkazem na obchodní podmínky vypracované odbornými nebo zájmovými organizacemi (§ 1751/3)

Obchodní podmínky (1751 a násl.)

- uzavírá-li strana **v běžném obchodním styku s větším počtem osob** smlouvy zavazující dlouhodobě k opětvným plněním stejného druhu s odkazem na obchodní podmínky a vyplývá-li z povahy závazku **již při jednání o uzavření smlouvy** rozumná potřeba jejich pozdější změny, lze si ujednat, že strana může obchodní podmínky v přiměřeném rozsahu změnit (§ 1752/1)
- ujednání je platné, pokud bylo předem alespoň ujednáno, **jak se změna druhé straně oznámí**

Forma smlouvy

- **zásada bezformálnosti** právních jednání -> § 559:
Každý má právo zvolit si pro právní jednání libovolnou formu, není-li ve volbě formy omezen ujednáním, nebo zákonem.
- dohodnou-li se strany, že pro uzavření smlouvy užijí určitou formu, má se za to, že nechtějí být vázány, nebude-li tato forma dodržena (§ 1758)
  - to platí i tehdy, projeví-li jedna ze stran vůli, aby smlouva byla uzavřena v písemné formě

Účinky smlouvy (1759 a násl.)

- smlouva strany zavazuje (*lex contractus*)

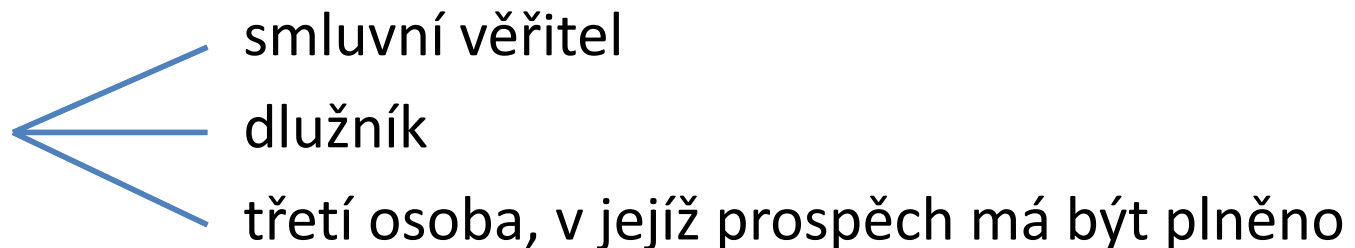
=> lze ji změnit nebo zrušit jen se souhlasem všech stran, anebo z jiných zákonných důvodů

- vůči jiným osobám smlouva působí jen v případech stanovených v zákoně

Smlouva ve prospěch třetí osoby

- netvoří zvláštní smluvní typ => jako smlouva ve prospěch třetího může být uzavřena jakákoliv smlouva
- např. koupě květin kupujícím s tím, že květiny budou prodávajícím přímo doručeny třetí osobě jako dar kupujícího

Subjekty smlouvy:

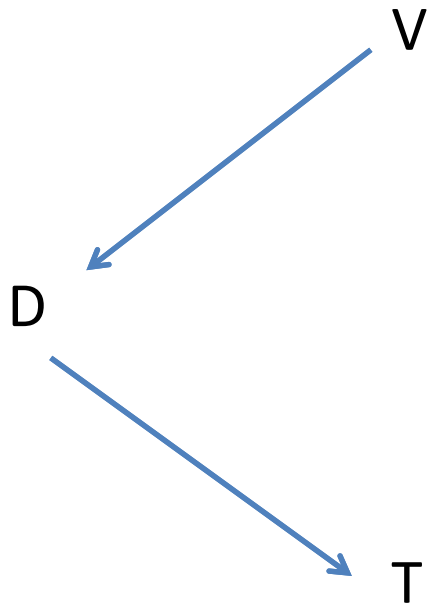

Smlouva ve prospěch třetí osoby

- třetí osoba se stane subjektem smlouvy (druhým věřitelem) v okamžiku, kdy se smlouvou projeví souhlas (např. převzetím kytice)
- má-li podle smlouvy dlužník plnit třetí osobě, může věřitel požadovat, aby jí dlužník splnil
- odmítne-li třetí osoba právo nabyté ze smlouvy, hledí se na ni, jako by nebyla práva na plnění nabyta
- neodporuje-li to obsahu a účelu smlouvy, může věřitel požadovat plnění pro sebe

Smlouva ve prospěch třetí osoby

Smlouva o smlouvě budoucí (1785 a násl.)

- **účelem** smlouvy je zabezpečit, aby v budoucnu byla mezi určitými stranami uzavřena smlouva s určitým obsahem (např. kupující nemá prozatím dostatek finančních prostředků ke koupi nemovitosti)
- smlouvou o smlouvě budoucí se **nejméně jedna strana** zavazuje uzavřít po vyzvání v ujednané lhůtě, jinak **do jednoho roku**, budoucí smlouvu, jejíž obsah je ujednán alespoň obecným způsobem (§ 1785)
- zavázané straně vzniká povinnost uzavřít smlouvu **bez zbytečného odkladu** poté, co ji k tomu vyzve oprávněná strana v souladu se smlouvou o smlouvě budoucí

Smlouva o smlouvě budoucí (1785 a násl.)

- nesplní-li zavázaná strana povinnost uzavřít smlouvu, může oprávněná strana požadovat, aby **obsah** budoucí smlouvy **určil soud nebo osoba určená ve smlouvě**
- neurčí-li tato osoba obsah budoucí smlouvy v přiměřené lhůtě nebo odmítne-li jej určit, může oprávněná strana navrhnout aby obsah smlouvy určil soud
- obsah budoucí smlouvy se určí podle účelu, který má uzavření budoucí smlouvy zřejmě sledovat -> vychází se z návrhů stran a přihlédne se k okolnostem, za nichž byla smlouva o smlouvě budoucí uzavřena

Smlouva o smlouvě budoucí (1785 a násl.)

- **nevyzve-li** oprávněná strana zavázanou stranu k uzavření smlouvy včas, povinnost uzavřít budoucí smlouvu **zaniká** (§ 1788/1)
- **změní-li se okolnosti**, z nichž strany při vzniku závazku ze smlouvy o smlouvě budoucí zřejmě vycházely, do té míry, že na zavázané straně nelze rozumně požadovat, aby smlouvu uzavřela, povinnost uzavřít budoucí smlouvu zaniká

Lichva (1796)

- neplatná je smlouva, při jejímž uzavírání někdo zneužije tísně, nezkušenosti, rozumové slabosti, rozrušení nebo lehkomyšlnosti druhé strany a dá sobě nebo jinému slíbit či poskytnout plnění, jehož **majetková hodnota je k vzájemnému plnění v hrubém nepoměru**
- podnikatel, který uzavřel smlouvu při svém podnikání se nemůže dovolat neplatnosti smlouvy podle § 1796

Adhezní smlouvy (1798)

- nevytváří specifický druh smluv -> zvláštnost smluv spočívá ve způsobu jejich uzavření
- **adhezní smlouva** = smlouva, jejíž obsah byl vytvořen jednou stranou (formulářová smlouva)
- druhá smluvní strana nemá možnost jednat o obsahu smlouvy -> nemá příležitost obsah smlouvy ovlivnit -> má pouze dvě možnosti => uzavřít/neuzavřít smlouvu

Adhezní smlouvy (1798)

- obsahuje-li adhezní smlouva doložku, kterou lze přečíst jen se zvláštními obtížemi, nebo doložku, která je pro osobu průměrného rozumu nesrozumitelná => je tato doložka platná, nepůsobí-li slabší smluvní straně újmu nebo prokáže-li druhá strana, že slabší straně byl význam doložky dostatečně vysvětlen
- např. (řešení případného sporu rozhodcem, vysoká smluvní pokuta pro případ odstoupení od smlouvy)

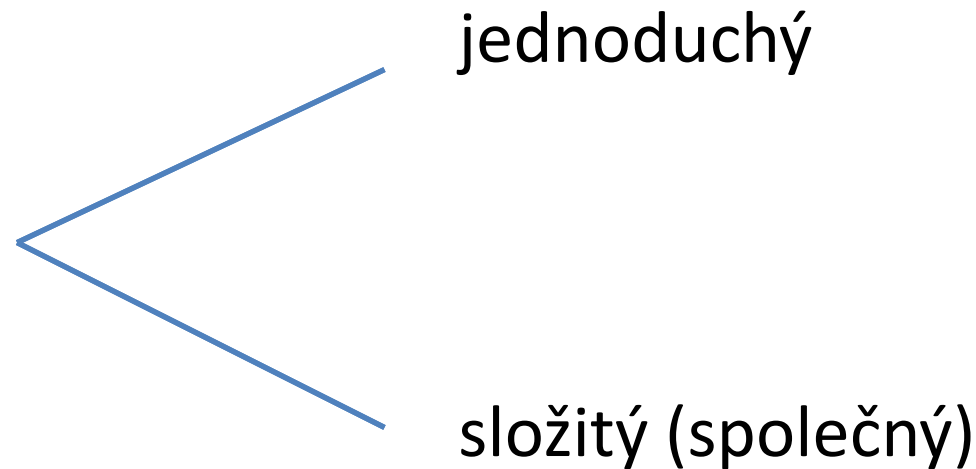

Adhezní smlouvy (1798)

- obsahuje-li adhezní smlouva doložku, která je pro slabší stranu zvláště nevýhodná, aniž je pro to rozumný důvod, zejména odchyluje-li se závažně a bez zvláštního důvodu od obvyklých podmínek ujednávaných v obdobných případech, je neplatná

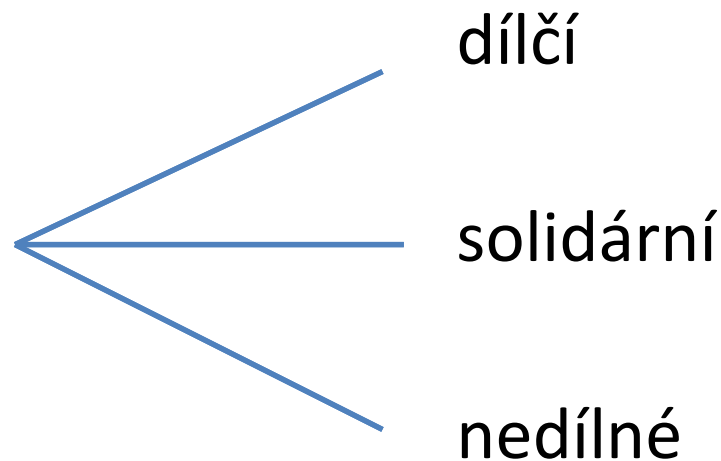
Společné dluhy a pohledávky (1868 a násl.)

Dělení závazkových právních vztahů:

Společné dluhy a pohledávky (1868 a násl.)

Dělení společných závazků:

Dělitelné plnění (1871)

- každý z několika spoludlužníků dělitelného plnění je dlužen jen svůj díl a každý z několika věřitelů dělitelného plnění je věřitelem jen svého dílu, ledaže smlouva, zákon nebo rozhodnutí soudu stanoví jinak

Nedělitelné plnění

Nedělitelné plnění:

- nedělitelné plnění může **věřitel** požadovat **na kterémkoli z několika dlužníků**, ledaže z povahy závazku plyne, že dluh může být splněn jen společnou činností dlužníků (taneční vystoupení)
- je-li **dlužník** zavázán několika věřitelům k nedělitelnému plnění, není povinen plnit některému z věřitelů, ledaže ten mu dá přiměřenou jistotu, nebo dohodnou-li se na tom všichni věřitelé
  - zda je spoluvěřitel, který dostal celé plnění, vůči ostatním něčím povinen, závisí na poměru mezi spoluvěřiteli; jinak se má za to, že není povinen ničím

Dlužníci zavázaní společně a nerozdílně (1872 a násl.)

- je-li několik dlužníků zavázáno plnit společně a nerozdílně, jsou povinni plnit **jeden za všechny a všichni za jednoho**
- věřitel může požadovat celé plnění nebo jeho libovolnou část na všech spoludlužnících, jen na některých, nebo na kterémkoli ze spoludlužníků
  - zvláštní ujednání věřitele a spoludlužníka nepůsobí vůči ostatním spoludlužníkům
- je-li k plnění zavázáno společně několik podnikatelů, má se za to, že jsou zavázáni společně a nerozdílně

Věřitelé oprávnění společně a nerozdílně (1877 a násl.)

- je-li dlužník zavázán plnit několika věřitelům oprávněným vůči němu společně a nerozdílně, může kterýkoli z nich žádat celé plnění
- dlužník splní v celém rozsahu tomu, kdo o plnění požádal první
- spojí-li se pohledávka a dluh v osobě jednoho ze spoluvěřitelů, zanikají tím i pohledávky ostatních spoluvěřitelů vůči dlužníku

Smlouvy uzavírané se spotřebitelem (1810 a násl.)

- nejedná se o zvláštní smluvní typ
- spotřebitelská smlouva se týká kteréhokoli smluvního typu + nepojmenovaných smluv
- spotřebitelské smlouvy nejsou vymezeny obsahem, nýbrž smluvními stranami
- uzavírá jí **podnikatel se spotřebitelem** (= slabší strana)

Smlouvy uzavírané se spotřebitelem (1810 a násl.)

Spotřebitel = každý člověk, který mimo rámec své podnikatelské činnosti nebo mimo rámec samostatného výkonu svého povolání uzavírá smlouvu s podnikatelem, nebo s ním jinak jedná (§ 419)

Podnikatel = každý, kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku (§ 420/1)

Smlouvy uzavírané se spotřebitelem (1810 a násl.)

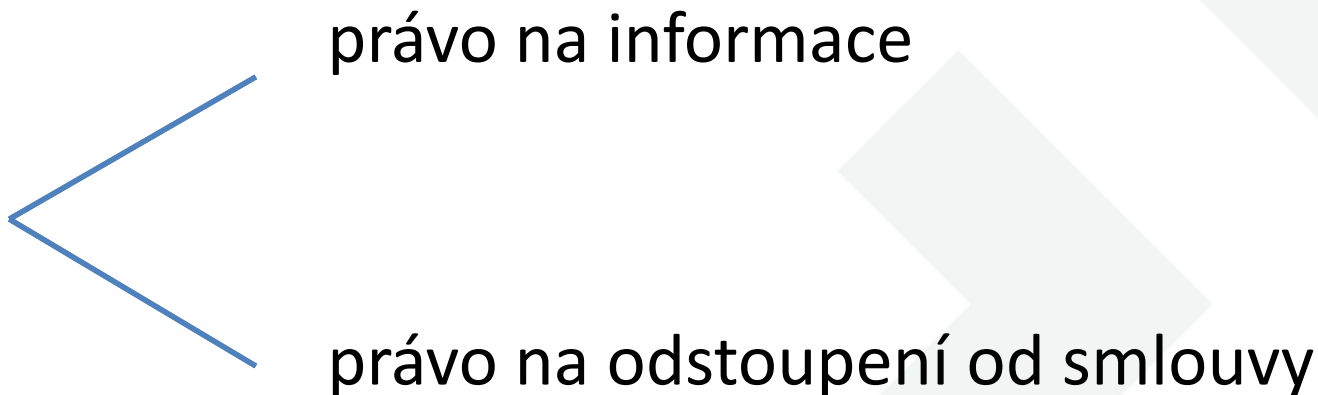
Ochrana spotřebitele:

soukromoprávní (občanský zákoník – ochrana osobních zájmů spotřebitele)

veřejnoprávní (zákon o ochraně spotřebitele, směrnice EU – ochrana zdraví a bezpečnosti S)

Smlouvy uzavírané se spotřebitelem (1810 a násl.)

Nástroje ochrany spotřebitele:

Smlouvy uzavírané se spotřebitelem (1810 a násl.)

- veškerá sdělení vůči spotřebiteli musí podnikatel učinit **jasně a srozumitelně** v jazyce, ve kterém se uzavírá smlouva
- informační povinnost podnikatele -> § 1811/2
- **Ize-li obsah smlouvy vyložit různým způsobem, použije se výklad pro spotřebitele nejprůzračnější**
- k ujednáním odchylným se od ustanovení zákona stanovených k ochraně spotřebitele se nepřihlíží
  - to platí i v případě, že se spotřebitel vzdá zvláštního práva, které mu zákon poskytuje

Zakázaná ujednání (1813 - 1815)

- má se za to, že zakázaná jsou ujednání, která zakládají v rozporu s požadavkem přiměřenosti významnou nerovnováhu práv nebo povinností stran v neprospěch spotřebitele
  - to neplatí pro ujednání o předmětu plnění nebo ceně, pokud jsou spotřebiteli poskytnuty jasným a srozumitelným způsobem
- § 1814 -> zakázaná ujednání
- k nepřiměřenému ujednání se nepřihlíží, ledaže se jej spotřebitel dovolá (§ 1815)

Smlouvy uzavírané distančním způsobem

- smlouvy uzavírané **distančním způsobem** -> situace, kdy podnikatel používá k uzavření smlouvy výhradně alespoň jeden komunikační prostředek, který umožňuje uzavřít smlouvu bez současné fyzické přítomnosti stran nebo směřuje-li podnikatelovo jednání k uzavření smlouvy mimo prostory obvyklé pro podnikatelovo podnikání
  - > v uvedených případech platí **zvýšená informační povinnost pro podnikatele** (§ 1820 odst. 1)
  - > obdobná zvýšená informační povinnost stíhá podnikatele rovněž v případě smluv uzavíraných mimo obchodní prostory podnikatele

Smlouvy uzavírané distančním způsobem

- je-li smlouva uzavřena distančním způsobem či mimo obchodní prostory podnikatele -> má spotřebitel **právo odstoupit od smlouvy** ve lhůtě 14 dnů

- lhůta běží:

- a) od dne uzavření smlouvy,

- b) jde-li o kupní smlouvu, ode dne převzetí zboží

Neobjednané plnění (1838)

- dodal-li podnikatel spotřebiteli něco bez objednávky a ujal-li se spotřebitel držby, hledí se na spotřebitele jako na poctivého držitele.
  - spotřebitel nemusí na své náklady podnikateli nic vracet, ani ho o tom vyrozumět
- => nepoužije se ustanovení o bezdůvodném obohacení

Dvouletá záruka u prodeje zboží v obchodě (2165)

Kupující je oprávněn uplatnit právo z vady, které se vyskytne u spotřebního zboží v době dvaceti čtyř měsíců od převzetí.

Změny závazků

ZMĚNY V OSOBĚ

- **Změna v osobě věřitele**
  - Postoupení pohledávky
- **Změna v osobě dlužníka**
  - Převzetí dluhu
  - Přistoupení k dluhu
  - Převzetí majetku
- Postoupení smlouvy

ZMĚNY V OBSAHU ZÁVAZKU

- Novace
- Narovnání

Změna v osobě věřitele (1879 a násl.)

POSTOUPENÍ POHLEDÁVKY

- věřitel může celou pohledávku nebo její část postoupit smlouvou jako postupitel **i bez souhlasu dlužníka** jiné osobě (postupníkovi)(§ 1879)
- postoupit lze pohledávku, kterou lze zcizit, pokud to ujednání dlužníka a věřitele nevylučuje
- nelze postoupit pohledávku, která zaniká smrtí nebo jejíž obsah by se změnou věřitele k tíži dlužníka změnil
- dokud postupitel dlužníka nevyrozumí, nebo dokud postupník postoupení pohledávky dlužníku neprokáže, může se dlužník své povinnosti zprostit tím, že splní postoupiteli, nebo se s ním jinak vyrovná

Změna v osobě dlužníka (1888 a násl.)

PŘEVZETÍ DLUHU (§ 1888 a násl.)

- kdo ujedná s dlužníkem, že přejímá jeho dluh, nastoupí jako dlužník na jeho místo, dá-li k tomu **věřitel souhlas** původnímu dlužníku nebo přejímateli dluhu
- nepřivolí-li věřitel k převzetí dluhu nebo odmítne-li k němu dát souhlas, nevzniká věřiteli vůči přejímateli dluhu přímé právo; přejímatel dluhu má však vůči dlužníku povinnost zařídit, aby dlužník nemusel věřiteli plnit (§ 1889)

Změna v osobě dlužníka (1888 a násl.)

- obsah závazku se převzetím dluhu nemění
- příjemci dluhu náleží všechny námitky, které mohl uplatnit původní dlužník
- zajištění dluhu poskytnuté třetí osobou však trvá jen tehdy, souhlasí-li třetí osoba se změnou v osobě dlužníka

PŘISTOUPENÍ K DLUHU (§ 1892)

- kdo **bez dlužníkového souhlasu** ujedná s věřitelem, že za dlužníka splní jeho dluh, stává se novým dlužníkem vedle původního dlužníka a je spolu s ním zavázán společně a nerozdílně
- zajistila-li dluh původního dlužníka třetí osoba, nelze proti ní nastoupit pro neplnění dluhu novým dlužníkem, ledaže k tomu dala souhlas

Změny v obsahu závazku (1901 a násl.)

- stranám je na vůli ujednat si změnu svých práv a povinností

NOVACE

- dohodou o změně obsahu závazku se dosavadní závazek ruší a nahrazuje se novým závazkem
  - může-li však dosavadní závazek vedle nového závazku obstát, má se za to, že nebyl zrušen

NAROVNÁNÍ

- dosavadní závazek lze nahradit novým závazkem i tak, že si strany ujednáním upraví práva a povinnosti mezi nimi dosud sporné nebo pochybné
- ujednání o novaci nebo o narovnání vyžaduje písemnou formu:
  - byl-li i původní závazek zřízen v písemné formě NEBO
  - činí-li se o právu již promlčeném

Zánik závazků (1908 a násl.)

- Splnění (1908 a násl.)

JINÉ ZPŮSOBY ZÁNIKU ZÁVAZKŮ

- Dohoda (1981)
- Započtením (1982 – 1991)
- Odstupné (1992)
- Splynutí (1993 – 1994)
- Prominutí dluhu (1995 – 1997)
- Výpověď (1998 – 2000)
- Odstoupení od smlouvy (2001 – 2005)
- Následná nemožnost plnění (2006 – 2008)
- Smrt dlužníka nebo věřitele (2009)

Splnění (1908 a násl.)

- splněním dluhu závazek zaniká
- dlužník musí dluh splnit na svůj náklad a nebezpečí řádně a včas
- **proti své vůli nemůže být věřitel nucen, aby přijal něco jiného, než co přísluší k jeho pohledávce, a dlužník nemůže být nucen, aby poskytl něco jiného, než co je dlužen (§ 1910)**
  - totéž platí o **místě, čase a způsobu splnění**
- mají-li si strany navzájem plnit zároveň, může splnění požadovat jen ta strana, která sama dluh již splnila, nebo je ochotna a schopna splnit dluh současně s druhou stranou (§ 1911)
- kdo má plnit při vzájemném plnění napřed, může své plnění odepřít až do té doby, kdy mu bude vzájemné plnění poskytnuto nebo zajištěno
  - je-li plnění druhé strany ohroženo okolnostmi, které u ní nastaly, které mu nebyly a neměly být známy, když smlouvu uzavřel
  - lze také poskytnout dodatečnou přiměřenou lhůtu k splnění nebo k zajištění plnění a po jejím marném uplynutí odstoupit od smlouvy
- jedna strana nemůže odepřít plnění ani odstoupit od smlouvy proto, že dluh druhé strany vzniklý z jiného právního důvodu nebyl splněn řádně a včas (§ 1913)

Řádné plnění (1914 a násl.)

•kdo plní **za úplatu** jinému, je zavázán plnit bez vad **s vlastnostmi vymíněnými nebo obvyklými** tak, aby bylo možné použít předmět plnění podle smlouvy, a je-li stranám znám, i podle účelu smlouvy

– je-li splněno vadně, má příjemce práva z vadného plnění

•dlužník je zavázán plnit **ve střední jakosti**, není-li mezi stranami ujednána jiná jakost

•§ 1916 – demonstrativní výčet, kdy plní dlužník vadně

•přenechá-li se věc **jak stojí a leží (úhrnkem)**, jdou její vady k tíži nabyvatele

– to neplatí, nemá-li věc vlastnost, o níž zcizitel prohlásil, že ji má, nebo již si nabyvatel vymínil

Řádné plnění (1914 a násl.)

- převezme-li zcizitel **záruku za jakost**, zaručuje se, že předmět plnění bude po určitou dobu po splnění způsobilý pro použití k ujednanému účelu a že si podrží ujednané vlastnosti; nejsou-li ujednány, vztahuje se záruka na účel a vlastnosti obvyklé (§ 1920)
- není-li záruka ujednána ve smlouvě, může ji zcizitel převzít **prohlášením v záručním listu**, popřípadě **vyznačením záruční doby nebo doby použitelnosti či trvanlivosti věci na obalu**
  - je-li ve smlouvě ujednána záruční doba odlišná od záruční doby uvedené na obalu, platí, co bylo ujednáno
  - uvede-li se v záručním listě záruční doba delší, než je doba ujednaná nebo vyznačená na obalu, platí tato delší záruční doba
- předmět plnění má **právní vadu**, pokud k němu uplatňuje právo třetí osoba, ledaže o takovém omezení nabyvatel věděl nebo musel vědět

Řádné plnění (1914 a násl.)

- nabyvatel může právo z vadného plnění **uplatnit u soudu**, vytkl-li vadu zciziteli **bez zbytečného odkladu** poté, kdy měl možnost věc prohlédnout a vadu zjistit, a to buď označením vady nebo oznámením, jak se projevuje (§ 1921/1)
  - vadu lze vytknout **do šesti měsíců od převzetí** předmětu plnění
- vadu krytou zárukou musí nabyvatel vytknout zciziteli bez zbytečného odkladu poté, kdy měl možnost předmět plnění prohlédnout a vadu zjistit, nejpozději však v reklamační lhůtě určené délkou záruční doby (§ 1921/2)
- jakmile nabyvatel zjistí vadu, **oznámí to bez zbytečného odkladu** zciziteli a **předmět plnění zciziteli předá**, nebo jej podle jeho pokynů **uschová** nebo s ním jinak **vhodně naloží** tak, aby vada mohla být přezkoumána
  - jedná-li se o předmět podléhající rychlé zkáze, může jej nabyvatel **po upozornění zcizitele** bez prodlení prodat

Řádné plnění (1914 a násl.)

Odstranitelná vada

- oprava
- doplnění toho, co chybí
- přiměřená sleva z ceny

Neodstranitelná vada a nelze-li pro vadu předmět řádně užívat

- odstoupení od smlouvy
- přiměřená sleva z ceny
- § 1923 + § 1924 -> kdo má právo podle § 1923, náleží mu i **náhrada nákladů účelně vynaložených** při uplatnění tohoto práva (uplatnění: do **jednoho měsíce** po uplynutí lhůty, ve které je třeba vytknout vadu)
- právo z vadného plnění nevylučuje právo na náhradu škody (§ 1925)
- čeho však lze dosáhnout uplatněním práva z vadného plnění, toho se nelze domáhat z jiného právního důvodu

Způsob plnění (1926 a násl.)

- lze-li dluh splnit několika způsoby -> má za to, že volba způsobu plnění náleží **dlužníku**
- má-li právo volby věřitel, musí způsob plnění zvolit **v ujednané době**, jinak **bez zbytečného odkladu** tak, aby dlužník mohl podle jeho volby splnit
- nevykoná-li strana volbu včas, nabývá právo zvolit způsob plnění **trvale** druhá strana
- kdo zvolil způsob plnění, nemůže jej bez souhlasu druhé strany změnit

Způsob plnění (1926 a násl.)

- má-li dlužník plnit jedno z více volitelných plnění, není oprávněn splnit část jednoho a část jiného plnění, ani k tomu nemůže být nucen (§ 1927/1)
- stane-li se jedno z více volitelných plnění nemožným, omezuje se závazek na plnění zbývajících (§ 1927/2)
- kdo měl právo volby, může od smlouvy odstoupit, byla-li volba zmařena vyšší mocí nebo druhou stranou (§ 1928)
- má-li dlužník plnit **věc určenou podle druhu**, je zavázán poskytnout věřiteli věc, jež se hodí pro účel, pro nějž se věc téhož druhu zpravidla používá na základě obdobných smluv (§ 1929)

Způsob plnění (1926 a násl.)

- **dluh se plní vcelku** (§ 1930/1)
- nabízí-li dlužník **částečné plnění**, musí je věřitel přijmout, neodporuje-li to povaze závazku nebo účelu smlouvy
  - dlužník nahradí věřiteli zvýšené náklady způsobené mu částečným plněním
- bylo-li ujednáno **plnění ve splátkách** a nesplnil-li dlužník některou splátku, má věřitel právo na vyrovnání celé pohledávky, pokud si to strany ujednaly
  - toto právo může věřitel uplatnit **nejpozději do splatnosti nejbližší příští splátky**
- má-li dlužník plnit na jistinu, úroky a náklady spojené s uplatněním pohledávky, započte se plnění nejprve na náklady již určené, pak na úroky z prodlení, poté na úroky a nakonec na jistinu, ledaže dlužník projeví při plnění jinou vůli (§ 1932)
  - určí-li dlužník, že plní nejprve na jistinu, úročí se náklady i úroky

Děkuji za pozornost!